

der ikke er omfattet heraf, er i visse henseender beskyttet gennem anden lovgivning, jfr. ovenfor under punkt 1.2.3., men udviklingen har vist, at dette ikke er tilstrækkeligt. Der foreslås derfor gennemført en beskyttelse også af 3) *private vandløb* og 4) *moser*.

Det er – som det fremgår af det ovenfor nævnte – ved flere tidligere lejligheder blevet overvejet at medtage de private vandløb under § 43's tilladelsesordning. Når man hidtil har afstået herfra, skyldes dette bl. a. administrative betæneligheder. Den efterfølgende udvikling har imidlertid vist, at en rimelig beskyttelse af de ferske vande nødvendig, at også de *private vandløb* medtages. De private vandløb udgør ofte den øverste del af et ellers offentligt vandløb, og denne del af vandløbet har i sig selv den største værdi, samtidig med at den forsyner de nedre dele af vandløbet med den fauna, som særligt er knyttet til rent vand.

Ønskerne om at rørlægge og regulere vandløb er ikke blevet færre i den mellemliggende periode, og der gør sig principielt de samme naturfredningsmæssige betragtninger gældende, hvadenten der er tale om et offentligt eller et privat vandløb. De åbne og uregulerede vandløb er efterhånden blevet så fåtallige, at der må lægges den største vægt på en effektiv beskyttelse af, hvad der er tilbage. Om den nærmere afgrænsning af bestemmelsen henvises til bemærkningerne til § 43, stk. 2 og 4.

Med hensyn til *moserne* udgør disse våde naturtyper – store som små – en meget betydningsfuld bestanddel af vore ferske vådområder, og de indeholder et rigt dyre- og planteliv, som ikke er repræsenteret i de mere tørre områder. Disse vådområder er ofte udsat for mere eller mindre vilkårlige indgreb og ødelæggelser. Henkastning af affald, aflæsning af jord, som er blevet til overs fra byggeri og bevidst opfyldning og udtørring har gjort stærke indhug i disse efterhånden sparsomme naturressourcer.

1.2.5. Undersøgelser og planlægning. Som det er fremhævet ovenfor, er betydningen af de våde naturtyper for plante- og dyrelivet principielt uafhængig af en beliggenhed inden for eller uden for de områder, som i fredningsmyndighedernes landskabsanalyser er udpeget som særlige fredningsinteresseområder.

Registreringer, analyser og planlægning vil imidlertid være af største betydning for afklaringen af visse af de nedenfor nævnte afgrænsningsspørgsmål og måske ikke mindst for administrationen af selve godkendelsesordningen.

Der foreligger allerede en række undersøgelser og igangværende planlægning m. v., der kan tjene som et baggrundsmateriale for de videre overvejelser. I denne forbindelse kan nævnes dels en af fredningsstyrelsen og Danmarks Sportsfiskerforbund udarbejdet klassificering af danske vandløb i relation til fiskeinteresser, dels den særdeles omfattende og detaljerede recipientkvalitets- og spildevandsplanlægning, der er omtalt ovenfor under anden lovgivning (punkt 1.2.3.). Hertil slutter sig naturligvis også det foreliggende analysearbejde i naturfredningslovens regie (landskabsanalyser m. v.), som vil være særligt anvendeligt i forbindelse med eventuelle overvejelser om en i geografisk henseende differentieret beskyttelsesordning. En geografisk differentiering kan f. eks. give sig udtryk i en skærpet kontrol med vådområder beliggende inden for områder af særlig fredningsinteresse. jfr. i øvrigt bemærkningerne til kapitel IV, hvorved der f. eks. sker en fravigelse af et ellers generelt fastsat størrelseskriterium.

Endelig kan nævnes, at der er gennemført en særlig klassificering af jyske vandløb på grundlag af den lavere ferskvandsfauna, samt at der i forbindelse hermed og den ovennævnte fredningsbonitering på grundlag af fiskeinteresser også er sket en kortlægning af vandløbenes plantevækst og fortidsminder på basis af foreliggende materiale.

I overvejelserne kan endvidere – mere indirekte ganske vist – inddrages materiale og undersøgelser i forbindelse med en række vejledninger og redegørelser, som miljøstyrelsen vil fremkomme med, om bl. a. ulovlige vandløbsforureninger, betydningen af vandindvindingsstidspunktets indflydelse på vandløbets vand, anvendelse af overfladevand og om vedligeholdelse af vandløb.

Der er således i dag tilvejebragt en omfattende viden om vandløb, som sammen med eventuelle supplerende undersøgelser frem til lovens ikrafttrædelsestidspunkt vil kunne danne grundlag for afgrænsningen af godkendelsesordningens anvendelsesområde.

Der vil endvidere bl. a. i forbindelse med den under afsnittet om kapitel IV omtalte fredningsplanlægning blive tilvejebragt oplysninger, som kan finde anvendelse i forbindelse med bestemmelsernes administration.

2. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser i § 43, ad stk. 1.

Forslaget til § 43, stk. 1, indebærer, at der – som hidtil – kræves godkendelse efter naturfredningsloven til ændringer af offentlige vandløbs åbne forløb og naturlige søers tilstand samt til etab-